

Nikola Šimić Tonin

Andreja Malta: Lica i naličja ljubavi, {studio TiM}

Rijeka 2015., kratke priče.

Ima li veće radosti prikazivaču književnoga djela, kad pred sobom ima cjelovitu uspješnicu vrijednu odziva. Svi oblici knjiške pismenosti ispisani su samom gornjom razinom pismenosti. Neupitna ljepota lica knjige: Naslovnica, odabir slova, zanaslovnica... Sve što na prvu ruku knjiškoga znalca privuče ili odbije. Takvi se na žalost u navećeme broju i uzimaju knjige, jer u ovoj zemlji od svih zemalja u okružju, da se ne uzimamo Europe, najmanje se čita.

Privučen rečenim, čitalac ni u jednome trenutku nije razočaran, prevaren, kućom od priča, već suprot tomu ugodno iznenađen nevjerojatnom lakoćom pripovijedanja o ženama, žene. Na zanaslovnici knjige stoji: Kako je rekao Oscar Wilde, *snaga žene proizlazi iz činjenice koju ni psihologija ne može objasniti. Muškarac se može analizirati, a žene... samo voljeti.*

A one su... pomalo luckaste, djetinjaste, snažne, ranjive, osjećajne, ponekad zločaste, željne ljubavi, tužne, depresivne, vesele, nevjerne, vjerne... One su jednostavno – žene.

U zbirci kratkih priča zadarske književnice Andreje Malte upoznat ćete ih u svim njihovim aspektima. Međutim, postoji jedna neraskidiva nit koja povezuje sva njihova lica i naličja (Lica i naličja ljubavi), a to je majčinstvo, kako ono ostvareno, tako i ono neostvareno. Jer to sićušno biće je nova nada da će sve biti bolje. A nada nas nikada ne napušta, zar ne? Iako uvijek (ne)bude bolje.

Ukazuju Andrejine priče na socijalnu nejednakost. Razotkrivaju dinamičnost procesa muško – ženske prirode. Manirom vrsna znalca, vodi nas Andreja pripovjedačkim krvotokom kojim iznenađujuće uspješno struji njena, samo njena – satiričnost, na mjestima gdje joj se najmanje nadamo. Iz oblika u oblik, u skrajnutosti Andrejina pripovijedačkog svijeta, bez prećutkivanja, njeni su likovi u stanju omađijanosti, omađijani plijen u *raljama života*, nep(r)obuđeni, podlo zavedeni koncertom životne svakodnevice. Depresijom stješnjeni, u danonoćnoj spiralnoj igri s prostorom i životnim okruženjem u kom jesu, unaprijed osuđeni na gubitak uloga – sebe sama.

Cinizam je posljednji refleks k egzistencijalnom preobražaju – oslobođenju, hladan i rezigniran. Premješta se s pripovjedačke margine u sam centar pripovjedačanja. Daje etiketu tih i takvih života, etiketu *slatkog čemera*. Kroz priče nameće se životni moto, nekada pritajen, nekada transparentan: Bori se kao i drugi, nisi sam, pokreni se, opasnost leži u osamljivanju. Često taj moto ostane tek pokušaj iza kog neumitno slijedi brzo odustajanje, a opet tu je kao nešto čemu se uvijek može, bar deklarativno vratiti, dok ih s nogu ždere podmukao, ubrzani život, a još se uglavnom nisu niti snašli u situaciji u kojoj su se našli.

Sve te situacije u koje se dovode Andrejini likovi, u koje ih dovodi Andreja, ogrnute su plaštom smjeha, ali taj smijeh više zaboli već što proizvede grohot smijeha. Prepoznamo se toliko puta u toliko Andrejini priča i umjesto da im se od srca nasmijemo... tolika pripovjedačka uvjerljivost autorice dovede nas do suosjećanja sa likovima... Ulovimo se u žaljenju istih, kojima prilazimo s toliko opravdavanja i razumjevanja kao da prilazimo sebi samima.

Lica i naličja ljubavi, Andreje Malta, ogledalo – knjiga, u njoj ćemo se čitajući je prepoznati i ostati dugo zamišljeni nad sobom.

PR

DIOGEN pro kultura

<http://www.diogenpro.com>